

Bæredygtighed

Bæredygtighed vil inden for ganske få år være i fokus i forhold til alt, der har med byggeri og bygninger at gøre, uanset om det handler om fremskaffelse og bearbejdning af byggematerialer, indeklime, drift, vedligeholdelse eller bortskaffelse. Fra politisk hold – såvel nationalt som i EU – har der hidtil været fokus på at nedbringe energiforbruget og miljøpåvirkningen for at sikre, at materialerne ikke skader helbred og miljø. Det er vigtigt, at vi kan bo i sunde huse, og at vi nedsætter energiforbruget i bygninger, som i dag tegner sig for 40 pct. af Danmarks (og Europas) samlede energiforbrug. Hertil kommer at forbrugere, er blevet langt mere bevidste omkring bæredygtighed.

For at opnå 100 % bæredygtighed kræver det, at en række væsentlige aspekter ud over energi, indgår i beregningen. Det drejer sig bl.a. om økonomi, levetiden af produktet, vedligehold samt sociale forhold såsom indeklime, sundhed og velvære. EU har udfærdiget en miljøvaredeklaration kaldet EPD, som defineres ved hjælp af følgende punkter:

- råvarefremstilling og produktfremstilling frem til en fabriks produktionsanlæg
- distribution, transport og påvirkninger i projekterings- og byggeprocessen
- alle påvirkninger i brugsfasen i hele bygningens levetid inklusiv alle forbrug og vedligehold
- genanvendelse og bortskaffelse ved en bygnings nedrivning

Endvidere defineres bæredygtighed via følgende niveauer:

- produktniveau
- bygningsniveau

På begge niveauer medregnes hele livscyklusforløbet for et produkt eller for en bygning.

Ler til tegl er et naturligt forekommende materiale, som er let tilgængeligt. Ved gravning efter ler påvirkes hverken jorden eller grundvandet negativt, og der indgår i forbindelse med indvindingen alene energi til gravning samt til transport af leret til fabrikken.

Lermaterialet indvindes i nærheden af teglværket, så transportafstanden til fabrik er minimal. Fra et teglværk genereres ikke leraffald, der skal deponeres eller bortskaffes på anden måde. Al den ler, der transporteres til teglværket bliver anvendt og i tilfælde af fejlproduktion recirkuleres disse teglprodukter tilbage til processen på teglværket.

Der er desuden gode traditioner for, at landskabet efter endt udvinding reetableres til f.eks. landbrug, skovbrug eller rekreative formål.

Eneste væsentlige miljøindikator for tegl i råvare- og produktionsfasen er energiforbruget til brænding af teglproduktet. Det er i langt de fleste tilfælde nødvendigt, at brænde ved en temperatur over 1000 grader celsius, for at sikre frostbestandigheden samt den meget lange levetid af det færdigbrændte tegl.

Vores samarbejdspartnere udnytter energien effektivt og anvender kun omkring 2.400 kJ pr. kg tegl til brændingen. Heraf er ca. 10 % elektricitet. Brændslet er for over 95 % vedkommende naturgas, der giver den laveste CO2 emission pr. energienhed af de fossile brændsler.

Teglværkerne har endvidere etableret recirkulering af procesvand, så naturen og nærliggende vandløb ikke påvirkes i form af procesvand med indhold af lerpartikler.

Som angivet er summen af indikatorer for teglprodukter i råvare- og produktionsfasen generelt lav.

Ved oplægning af tegltage samt anvendelse af teglbelægninger opnår man kun små affaldsmængder, og affaldet af tegl er ikke farligt. Det kan uden problemer recirkuleres eller deponeres.

Jo længere et produkt holder i brugsfasen, jo mindre påvirker det miljøet og giver en positiv påvirkning på EPD. Tegl er et byggeprodukt, der holder i flere hundrede af år uden vedligeholdelse. Der er mursten i verden, der er over 3.000 år. Mere end 2/3 af vore teglkirker er 700–800 år gamle og står stadig rigtigt flot.

Tegl kræver som sådan ingen vedligeholdelse og skal derfor ikke behandles med maling eller kemikalier, der kan skade miljøet.

Tegl giver ikke miljømæssige problemer ved nedrivning eller bortskaffelse. I Danmark genanvendes op til ca. 95 % af alt tegl, idet det nedknuses til genanvendelse og recirkulering, hvorved det erstatter nye råvarer. Den lille del, der deponeres, giver ikke miljømæssige problemer, idet tegl ikke påvirker jord eller grundvand.

Bæredygtigt byggeri er nøje beskrevet i både ISO- og CENstandarder for de miljømæssige, sociale og økonomiske aspekter.

Miljøindikatorerne viser, at tegl scorer højt, fordi tegl har meget lang levetid, lavt vedligehold og god evne til at holde på varmen.

Fordi mursten, belægningstegl og tagsten kan stå i rå form uden overfladebehandling, belaster man heller ikke miljøet med kemikalier i form af maling, træbeskyttelse eller lignende.

Undtaget er dog tagsten med overfladebehandlinger som engober og glasurer. Her er vores producenter meget opmærksomme på anvendelse af giffrie produkter, uden indhold af f.eks. bly.

Murværk, der er tungt byggeri, holder på varmen om vinteren og kræver ikke køling om sommeren, på samme måde som let byggeri i f.eks. træ. Dertil kommer, at indeklimaet i et murstenshus er ypperligt.

I tilfælde af at et murstenshus skal rives ned, recirkuleres op til 95 % af det anvendte tegl.

Tegl har en forventet levetid på væsentligt over 100 år og får normalt en rigtigt høj score i alle de økonomiske indikatorer.

Når man indregner alle indikatorer for et traditionelt teglprodukt som en mursten, en tegltagsten eller klinke vil man komme frem til, at tegl er et væsentligt og positivt bidrag til en bæredygtig udvikling og til et bæredygtigt byggeri.

Anvendelse af teglprodukter er både på kort og på langt sigt en miljørigtig, social og økonomisk god investering.

Kilde: www.byg-i-tegl.dk m.m.